

MINISTERUL CULTURII

DIRECȚIA JUDEȚEANĂ PENTRU CULTURĂ DÂMBOVIȚA

Târgoviște, Piața Tricolorului nr.1, Telefon : 0245612617, e-mail : djcdambovita@gmail.com

Nr. 2026/16.12.2024

Către

INSTITUȚIA PREFECTULUI - JUDEȚUL DÂMBOVIȚA

Ca urmare a Adresei dumneavoastră nr. 720/06.12.2024, vă înaintăm „Informarea privind principalele activități desfășurate de Direcția Județeană pentru Cultură Dâmbovița în cursul anului 2024”.

Cu stimă,

**Director executiv,
Radu Alexandru**

MINISTERUL CULTURII

DIRECȚIA JUDEȚEANĂ PENTRU CULTURĂ DÂMBOVIȚA

Târgoviște, Piața Tricolorului nr.1, Telefon : 0245612617,
e-mail: djcdambovita@gmail.com

INFORMARE

**PRIVIND PRINCIPALELE ACTIVITĂȚI DESFĂȘURATE DE DIRECȚIA JUDEȚEANĂ PENTRU
CULTURĂ DÂMBOVIȚA ÎN CURSUL ANULUI 2024**

Direcția Județeană pentru Cultură Dâmbovița nu este un operator cultural, așa cum este des percepută, ci un serviciu public deconcentrat al Ministerului Culturii care își desfășoară activitatea în baza H.G.90/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Culturii, cu completările și modificările ulterioare.

În vederea transpunerii și implementării politicilor culturale naționale la nivel local, și în anul 2024, Direcția Județeană pentru Cultură Dâmbovița a continuat să-și desfășoare activitatea în vederea realizării condițiilor pentru protejarea patrimoniului cultural județean și național.

Obiectivele realizate de D.J.C Dâmbovița cuprind acțiuni legate de emiterea de acte administrative (avize, obligații de folosință a monumentelor istorice, petiții, adrese, înștiințări, rapoarte, informări, date statistice, sinteze, analize etc.), de respectarea prevederilor legale referitoare la protejarea monumentelor istorice de către deținătorii cu orice titlu, precum și de către cei care execută lucrări la monumentele istorice sau în zonele de protecție a acestora.

Informativ, precizăm că județul Dâmbovița se află pe locul al - IV lea în țară ca număr de monumente istorice, Lista Monumentelor Istorice cuprinzând în prezent 1237 de monumente istorice, împărțite astfel :

I. SITURI ȘI AȘEZĂRI ARHEOLOGICE: - 456 (Grupa A - 86, Grupa B - 370);

II. MONUMENTE DE ARHITECTURA: - 694 (Grupa A - 139, Grupa B - 556);

III. MONUMENTE DE FOR PUBLIC: - 14 (Grupa A - 5, Grupa B - 9);

IV. MONUMENTE FUNERARE: - 73 (Grupa A - 54, Grupa B - 19).

În conformitate cu prevederile art. 23, alin.1 din Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată orice intervenție asupra unui monument istoric sau în zona de protecție a acestuia se realizează numai în baza și cu respectarea Avizului de specialitate emis de Ministerului Culturii sau de Direcția Județeană pentru Cultură în calitate de serviciu deconcentrat al acestuia.

În acest sens, în cursul anului 2024 - până în luna decembrie, din documentațiile înregistrate, 330 au fost transmise către Comisia Zonală sau Națională a Monumentelor Istorice în

vederea analizării și eliberării Avizului de specialitate pentru obținerea autorizațiilor de construire/desființare; în urma transmiterii documentațiilor către comisiile de specialitate au fost emise de către DJC Dâmbovița 208 avize (197 zona de protecție/zona protejată + 11 pentru intervenții pe monument), contravaloarea taxei de avizare fiind de 351254 lei; 16 avize (2 zona de protecție/zona protejată + 14 pentru intervenții pe monument) au fost emise de ministerul de resort (documentații analizate de CNMI), fără a fi încasată contravaloarea taxei de avizare. Diferența de 106 reprezintă lucrările care au primit acorduri scrise, aprobări pentru PUZ extravilan împreună cu documentațiile care sunt încă în analiză sau au fost returnate pentru completări.

Comparativ cu anul 2023, se constată o creștere atât a numărului solicitărilor de eliberare a avizului de specialitate, cât și a numărului avizelor eliberate și, implicit, o creștere a sumelor încasate pentru eliberarea acestora, în perioada similară a anului trecut fiind eliberate 191 de avize de specialitate a căror contravaloare a fost de 238.354 lei.

În cursul anului 2023, la sediul Direcției Județene pentru Cultură Dâmbovița au fost depuse 172 de înștiințări privind intenția de vânzare a unui imobil monument istoric, în zonă protejată istoric sau în ansambluri/situri istorice; în consecință, pentru monumentele istorice de grupa B au fost emise 16 decizii de neexercitare a dreptului de preemțiune de către instituția noastră; în cazul monumentelor istorice/părți din ansambluri/situri istorice de grupa A au fost emise 27 de decizii de neexercitare a dreptului de preemțiune al statului prin Ministerului Culturii. Restul de 129 au fost negații privind derularea procedurii.

Comparativ cu anul 2023, se constată o creștere a numărului de solicitări privind intenția de vânzare a unui imobil monument istoric, în zonă protejată istoric sau în ansambluri/situri istorice, în anul 2023 – fiind înregistrate 151 solicitări.

Nici în anul 2024 nu au existat cazuri de exercitare efectivă a dreptului de preemțiune al statului prin Ministerului Culturii sau prin Direcția Județeană pentru Cultură Dâmbovița, adică de preluare a vreunui obiectiv prin această procedură.

În cursul anului 2024 au fost avizate Planurile de Urbanism General ale comunelor Lungulețu, Hulubești, Poiana și Uliești. Au fost delimitate și marcate în coordonate Stereo 70 toate obiectivele de patrimoniu - monumentele istorice/situri arheologice din aceste unități administrativ teritoriale. Municipiul Târgoviște și comunele Corbii Mari, Dragomirești sunt unități administrativ teritoriale ale căror Planuri de Urbanism General sunt în curs de avizare.

Referitor la Planul de Urbanism General al Municipiului Târgoviște, subliniem faptul că PUG-ul actual datează din anul 1998 fiind probabil cel mai vechi din județ. PUZ-ul pentru

Fortificațiile medievale ale orașului Târgoviște (*Șanțul de Apărare și Valul Cetății*) a fost avizat la Ministerul Culturii și va face parte integrantă din PuG- ul aflat pe circuitul de avizare.

Referitor la Planurile de Urbanism General întâmpinăm în continuare dificultati la realizarea studiului arheologic întrucât cercetarea arheologica de teren se poate realiza cel mai eficient în perioada în care nu sunt răsărite culturile agricole dar personalul de specialitate (CNMCD Târgoviște) este insuficient pentru realizarea acestor studii, iar edili, nu de putine ori sunt reticenți în a întocmi în avans aceste studii de specialitate.

În vederea protejării patrimoniului arheologic, în anul 2024 au fost analizate 43 documentații depuse de diverși agenți economici din județul Dâmbovița care au ca obiect de activitate exploatarea agregatelor minerale. În acest caz, Avizele de specialitate au fost necesare întrucât agenții economici în cauză (în principal balastiere) au efectuat săpături în zone ce pot avea patrimoniu arheologic (zone de protecție ale siturilor arheologice – categorii de monumente istorice).

Comparativ cu anul 2023 se constată o mentinere a solicitărilor privind obținerea avizului de specialitate în vederea exploatării de agregate minerale, în perioada similară a anului trecut fiind înregistrate 40 de solicitări.

În domeniul patrimoniului arheologic, în cursul anului 2024, a fost înregistrate 5 înștiințări privind descoperiri arheologice întâmplătoare la nivelul județului Dâmbovița(cu ajutorul detectoarelor de metale):

- una descoperire pe teritoriul administrativ al comunei Tătărani, reprezentand monede din argint;
- una descoperire, pe teritoriul administrativ al comunei Ludești reprezentând topor din bronz;
- doua descoperiri, pe teritoriul administrativ al comunei Bucșani, reprezentând varf de lance si tezaur monetar;
- una descoperire, pe teritoriul administrativ al orasului Titu, reprezentând fragment vas metal, posibil bronz;

Locul descoperirilor a fost identificat, împreună cu deținătorii detectoarelor de metale, reprezentanții Complexului Național Muzeal „Curtea Domnească” din Târgoviște, ai Inspectoratului județean de Poliție Dâmbovița si a fost delimitat conform legislației în vigoare, urmând sa se desfășoare activități specifice de cercetare arheologică. Bunurile mobile descoperite au fost supuse unor operațiuni de conservare/restaurare în cadrul laboratoarelor CNMCD

Târgoviște, ținând cont de starea de degradare în care se aflau aceste vestigii, stare de degradare care s-ar fi accelerat ireversibil la expunerea într-un mediu necontrolat.

Ca urmare a înștiințărilor transmise de instituțiile muzeale privind activitățile de supraveghere/cercetare arheologică, au fost efectuate 10 verificări, constatându-se respectarea standardelor și procedurilor arheologice.

Referitor la obiectivele monument istoric din **Programul Național de Restaurare 2024 (PNR)**, în acest program, în vederea atribuirii de fonduri neramburasabile din partea Ministerului Culturii:

- ❖ instituția noastră a solicitat insistent Institutului Național al Patrimoniului alocarea de fonduri pentru **Biserica „Nașterea Domnului”**, din satul Săcuieni, comuna Gura Ocnitei, obiectiv care a fost finanțat prin Programul Național de Restaurare din anii anteriori însă, din diverse motive, contractul cu constructorul a fost reziliat și de mai bine de doi ani lucrările erau oprite. Pentru acest obiectiv, în anul 2023 a fost întocmită și avizată documentația de reabilitare/consolidare faza DALI, atât în Comisia Zonală a Monumentelor Istorice cât și în Comisia Națională a Monumentelor Istorice – Secțiunea Tehnică, Arhitectură, Inginerie; în prezent este definitivată și documentația la faza DTAC/PT, în vederea obținerii Autorizației de Construire și dacă se vor aloca fonduri și probabil în cursul anului 2024 se vor relua și lucrările întrerupte anterior;
- ❖ pentru obiectivul **Poarta Vânătorilor** din Târgoviște, lucrările de restaurare, consolidare și punere în valoare au fost demarate și sunt în desfășurare;
- ❖ pentru obiectivul **Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului”**, sat Bădulești, comuna Crângurile, peste 70 % din lucrări sunt efectuate.

În cursul anului 2024, au fost verificate lucrările avizate la un obiectiv din Târgoviște, Bd. Regele Carol I, unde s-a constatat că lucrările exced avizului de specialitate eliberat motiv pentru care documentația a fost transmisă Inspectoratului de Poliție Județean Dâmbovița, pentru verificări, potrivit competențelor.

De asemenea, în cursul verificărilor în teren privind starea de conservare a Ansamblului Curtii Bălenilor din comuna Băleni, județul Dâmbovița, au fost constatate deficiente mai ales în ceea ce privește construcțiile particulare care parazitează gardul de incintă, lucrarea fiind în analiză pentru identificarea unei soluții, întrucât o parte dintre construcțiile particulare au fost edificate cu peste 20 de ani în urmă.

Referitor la radierea din Lista Monumentelor Istorice a unor obiective, în cursul anului 2024 a fost declansată procedura de declarare pentru situl arheologic din cadrul fermei avicole din comuna Butimanu, județul Dâmbovița.

În continuare sunt depuse la Ministerul Culturii, la solicitarea proprietarilor, documentațiile de declarare ale monumentelor istorice **Casa Silvia Popescu** din comuna Buciumeni și **Biserica „Sf. Nicolae”** din satul Românești, comuna Potlogi, județul Dâmbovița. Întrucât procedura de clasare/declarare pentru un obiectiv nu trebuie să depășească 12 luni, cel mai probabil pentru aceste obiective cu documentatii de declarare depuse în anul 2020 la Ministerul Culturii, va fi reluată procedura dacă proprietarii își mențin solicitarea.

Încă din anul 2020 Lista Monumentelor Istorice trebuia să se reactualizeze însă, din cauza situației pandemice această reactualizare nu s-a realizat, fiind amânată pentru o data ulterioară. Nici în anul 2024, referitor la o eventuală reactualizare a Listei Monumentelor Istorice, nu am primit nicio informare oficială din partea ministerului de resort.

Având în vedere numeroasele inexactități referitoare la obiectivele care compun Lista Monumentelor Istorice (situație generalizată la nivel național), punctul de vedere al instituției noastre, transmis Ministerului Culturii a fost ca Lista Monumentelor Istorice să nu fie republicată fără întocmirea fiselor de evidență pentru toate obiectivele componente, pentru a fi evitată perpetuarea vreme de încă 5 ani a greșelilor și neclarităților acesteia.

Alte acțiuni întreprinse în domeniul protejării patrimoniului cultural național (monumente istorice, ansambluri istorice si zona de protecție) au vizat:

- ❖ **Intocmirea Obligației de folosință pentru obiectivele istorice Valul Cetății și Șant de Apărare, Parte a fortificațiilor medievale ale orasului Târgoviste ;**
- ❖ **Receptii de lucrări la obiective avizate de Ministerul Culturii/Direcția Județeană pentru Cultură Dâmbovița: Ansamblul istoric „Curtea Domnească Târgoviște, Cresa nr. 2 Targoviște ;**
- ❖ **emiterea acordurilor pentru interventii asupra monumentelor istorice;**
- ❖ **participare la conferințe si sesiuni naționale și internaționale.**

De asemenea, în cursul anului 2024, Direcția Județeană pentru Cultură Dâmbovița a analizat si evaluat activitatea managerială a conducătorilor instituțiilor de cultură din județul Dâmbovița:

Biblioteca Județeană I.H.Rădulescu, Complexul Național Muzeal „Curtea Domnească” din Târgoviște și Centrul Județean de Cultură Dâmbovița.

Prin comparație cu perioada similară anului 2023 se constată o creștere la nivelul eliberării avizelor de specialitate și, implicit, o creștere a încasărilor contravalorii taxei de avizare precum și o creștere a documentațiilor privind exercitarea dreptului de preemțiune al statului prin Ministerul Culturii.

În ceea ce privește acțiunile de inspecție și control, și acestea rămân în continuare la un nivel scăzut, de obicei atunci când există reclamații, această situație fiind determinată, în principal, de lipsa personalului la nivel de instituție.

Situații deosebite care provoacă disfuncționalități în activitatea instituției:

- ❖ numărul mic de posturi în raport cu patrimoniul cultural (material) pe care Direcția Județeană pentru Cultură îl are în administrare, ceea ce face ca instituția să funcționeze doar cu un singur angajat de specialitate - care are delegate și atribuții de conducere; județul Dâmbovița ocupă locul al IV-lea din țară ca număr de monumente istorice înscrise în LMI 2015, peste 1200, *care trebuie, conform atribuțiilor care revin prin lege Direcțiilor Județene pentru Cultură, să fie inspectate și monitorizate; la acestea se adaugă un număr foarte mare de situri arheologice din Repertoriul Arheologic Național, zonele de protecție ale monumentelor istorice, monumente de for public, a căror situație impune, în egală măsură, gestionarea în mod corespunzător, rezultând necesitatea unei activități intense de teren; așa cum am precizat, județul Dâmbovița ocupă locul al IV-lea din țară ca număr de monumente istorice înscrise în Lista Monumentelor Istorice*, având în schema organizatorică doar 6 posturi aprobate (doar trei ocupate din lipsa finanțării), în condițiile în care județe cu mai puțin patrimoniu material de administrat au 7, 8 sau chiar 11 posturi în schema organizatorică; ***lipsa personalului este completată de lipsa personalului atestat de Ministerul Culturii în domeniul monumentelor istorice;***
- ❖ Lista Monumentelor Istorice extrem de neclară și vulnerabilă, favorizată de legislația defectuoasă care face imposibilă desfășurarea coerentă a activității la nivelul serviciilor deconcentrate; spre exemplu: atribuirea calității de monument istoric oricărui imobil care face parte dintr-un ansamblu determină situații în care imobilele aflate în construcție, apartamentele din blocurile de locuințe, construcțiile parazitare etc. capătă statut de

monument istoric iar intervenții banale asupra acestui tip de imobile - zugrăveli, înlocuire pardoseli, schimbare de mobilier etc. au nevoie de un aviz semnat de Ministrul Culturii; în plus, nici 10% din obiectivele cuprinse în Lista Monumentelor Istorice nu au un studiu care să argumenteze/atestă calitatea de monument istoric a acestor obiective; în cazul siturilor arheologice care se regasesc în LMI, în 99% din cazuri nu există nicio cercetare care să ateste existența materialului arheologic care să justifice calitatea de monument istoric, s.a.m.d;

- ❖ lipsa normelor de atestare, abrogarea articolului din Legea 422/2001 privind distrugerea monumentelor istorice, imposibilitatea radierii din LMI a monumentelor dispărute etc.;
- ❖ colaborare dificilă cu autoritățile locale care de obicei nu răspund solicitărilor adresate de instituția noastră, fiind nevoiți să revenim de mai multe ori asupra acestora, în ultimă instanță apelând la adrese comune cu Instituția Prefectului sau Consiliul Județean;

Director Executiv,
Radu Alexandru